

Osztályozóvizsga-követelmények – Ének–zene

6 évfolyamos képzés esetén

7. évfolyam

1. Magyar népzene

A magyar népzene sajátosságai, jellemvonásai. Régi réteg, ütempáros dalok, régi stílusú dallamok (pszalmodizáló dalok, siratók, sirató típusú strófikus dalok.); új stílusú dalok; vegyes osztályú dalok. (Dallamvonal, sorszerkezet, hangkészlet, szótagszám, előadási mód, esetlegesen a népdalhoz fűződő népszokások.) Népi hangszerek, a főbb tájegységek ismerete.

2. A középkor zenéje

A gregorián meghatározása, sajátosságai. Gregorián műfajok, formák. A hangjegyzírás. Arezzoi Guido munkássága (vonalrendszer, szolmizáció). Középkori világi zene: lovagi kultúra: trubadúrok, trouvère-ek, Minnesang, Meistergesang. Műfajok, középkori hangszerek. A gótika zenéje: a többszólamúság (a Notre Dame-i iskola, orgánumok, egyéb többszólamúság.)

3. A reneszánsz zene

Művészetek és zene a reneszánsz korban. A reneszánsz énekes egyházi zenéje: műfajok, technika. A reneszánsz énekes világi zenéje: műfajok, alapelvek. Reneszánsz zeneszerzők; reneszánsz hangszerek. A hangszerek fejlődése. A magyar reneszánsz.

8. évfolyam

1. A barokk zene vokális műfajai

Művészetek és zene a barokk korban. Barokk zeneszerzők. Vokális műfajok: madrigál, opera, oratórium, passió, kantáta. J. S. Bach: Máté-passió; G. F. Händel: Messiás.

2. Billentyűs zene

Billentyűs hangszerek a barokk korban. Hangszeres műfajok: a rondó felépítése, képviselői. A prelúdium és a fuga. A fuga leggyakoribb kísérőműfajai J. S. Bach művészetében. (Toccata, passacaglia stb.)

3. A barokk zenekar

A barokk zenekar felépítése, a continuo szerepe, hangszerei. Barokk zenekari hangszerek. A concerto (concerto grosso, concerto solo), példa a műfajra. Bach, Händel és Vivaldi concerto-zenéje. A szvit eredete, felépítése. Bach és Händel szvitjei.

4. A magyarországi barokk kor

Esterházy, Thököly, Bethlen Gábor udvara. Írásos emlékeink. (Kódexek, kéziratok). Esterházy Pál: Harmonia Caelestis.

9. évfolyam

1. A rokokó és a bécsi klasszicizmus

Művészet és zene a felvilágosodás korában. Rokokó zeneszerzők. A bécsi klasszicizmus. Haydn, Mozart, Beethoven. Formai sajátosságok: a periódus és a szonátaforma.

2. Hangszeres műfajok

A szonáta felépítése. A vonósnégyes; Haydn vonósnégyesei. A klasszikus versenymű. Mozart versenyművei. A szimfónia. Beethoven szimfóniája. Beethoven V. (Sors) szimfónia, IX. szimfónia (Örömóda). A szimfonikus zenekar.

3. Vokális műfajok

A klasszikus dal; Haydn, Mozart és Beethoven dalai. A requiem. A klasszikus opera. Mozart operái. Figaro lakodalma (házassága).

10. évfolyam

1. A romantika kora

A romantika művészete. Európa a romantika korában. Általános jellemzők, eszmék. Zenei stílusjegyek. Romantikus zeneszerzők. A korai romantika: Schubert zenéje. A romantikus dal; a dalciklus. Schubert, Schumann dalai. (Schubert: Winterreise-, Die schöne Müllerin- dalciklusok; Erlkönig. Schumann: Dichterliebe.)

2. Romantikus zongoramuzsika

A zongorazene kifejezőmódja, ismertetőjelei a romantikában. Formák, műfajok. Schumann, Chopin Liszt zongorazenéje. (Schumann: Carnaval.)

3. A romantika szimfonikus zenéje

A romantikus szimfonikus zenekar felépítése. Zongoraversenyek. Liszt: Magyar rapszódia. A szimfonikus költemény; Liszt szimfonikus költeményei. (Les Préludes). A programzene. Liszt programzenéi. (Haláltánc). Mussorgsky: Egy kiállítás képei.

4. A romantikus opera

Olasz opera: Verdi élete, munkássága, operái. Német opera: R. Wagner élete, eszméi. Gesamtkunstwerk, zenedráma. Operái. (Ring-tetralógia, A nürnbergi mesterdalnokok.) Késő romantika (Dvorák, Puccini).

5. A romantika kora Magyarországon

Előzmények: XVIII. Század: a verbunkos zene. Képviselői, a verbunkos eredete, jellegzetes vonásai, táncai. Hangszeres zene: Rózsavölgyi Márk. A romantika magyar műfajai: népies műdal (magyar nóta), népszínmű. A magyar(os) zene problémája. Erkel Ferenc élete és munkássága. A nemzeti opera. Erkel Ferenc: Bánk bán.

11. évfolyam

1. A századforduló zenéje

XIX./XX. század fordulójára, Franciaország. Impresszionizmus. Társzművészeti párhuzamok. C. Debussy és M. Ravel élete, zenéje, főbb művei. Debussy: A tenger; Ravel: Bolero.

2. A XX. század új irányzatai

Dodekafónia. Schönberg zenéje. Neoklasszicizmus.

A folklorizmus: Folklorista szerzők, Stravinsky balettzenéi. Amerika: A jazz. A jazz előzménye, kialakulása, irányzatai, hangszerei. Gershwin zenéje.

3. A magyar zene fejlődése

Magyarország századvégi zenei helyzete. A folklorizmus Magyarországon. Vikár Béla, Bartók Béla, Kodály Zoltán munkássága. Népdalgyűjtő utak; az új zenei terv.

4. Kodály Zoltán

Kodály élete és munkássága. A Kodály-koncepció. Kodály hangszeres zenéje: Nyári este, Háry-szvit. Kórusművek. Kodály színpadi és zenekari művei. Psalmus Hungaricus.

5. Bartók Béla

Bartók élete és munkássága. Zongorazenéje. Bartók: Concerto; Cantata profana; A Kékszakállú herceg vára. Kodály és Bartók magyar kortársai.

6. Kortárs zene

XX-XXI. századi zeneszerzők és műveik felsorolása. (Honegger, Orff, a magyarok közül: Farkas Ferenc, Bárdos Lajos, Petrovics Emil stb.) Új irányzatok: szerializmus, elektronikus zene, aleatória.

Mindegyik tétel mellett egy népdalt kell kívülről elénekelni, a tankönyvben található versszakok száma szerint a megadott népdalok közül:

Röpülj páva, röpülj
Megrakják a tüzet
Annyi bánat a szívemen
Hej rozmaring, rozmaring
Szivárvány havasán
Körösfői kertek alatt
Most jöttem Gyuláról
A bolhási kertek alatt
A nagy bécsi kaszárnyára
A Vidrócki híres nyája
Sok Zsuzsánna napokat
Kit virágot rózsám adott.

Osztályozóvizsga-követelmények – Ének–zene

4 évfolyamos képzés esetén

Az osztályozóvizsga értékelése:

75 -100%:	Jeles
60- 74%:	Jó
45 - 59%:	Közepes
29 – 44%:	Elégséges
0 – 30%:	Elégtelen

9. évfolyam

4. Magyar népzene

A magyar népzene sajátosságai, jellemvonásai. Régi réteg, ütempáros dalok, régi stílusú dallamok (pszalmodizáló dalok, siratók, sirató típusú strófikus dalok.); új stílusú dalok; vegyes osztályú dalok. (Dallamvonal, sorszerkezet, hangkészlet, szótagszám, előadási mód, esetlegesen a népdalhoz fűződő népszokások.) Népi hangszerek, a főbb tájegységek ismerete.

5. A középkor zenéje

A gregorián meghatározása, sajátosságai. Gregorián műfajok, formák. A hangjegyzírás. Arezzo Guido munkássága (vonalrendszer, szolmizáció).

Középkori világi zene: lovagi kultúra: trubadúrok, trouvère-ek, Minnesang, Meistergesang. Műfajok, középkori hangszerek.

A gótika zenéje: a többszólamúság (a Notre Dame-i iskola, orgánumok, egyéb többszólamúság.)

6. A reneszánsz zene

Művészetek és zene a reneszánsz korban. A reneszánsz énekes egyházi zenéje: műfajok, technika. A reneszánsz énekes világi zenéje: műfajok, alapelvek. Reneszánsz zeneszerzők; reneszánsz hangszerek. A hangszerek fejlődése. A magyar reneszánsz.

10. évfolyam

1. A barokk zene

Vokális műfajok. Művészetek és zene a barokk korban. Barokk zeneszerzők. Vokális műfajok: madrigál, opera, oratórium, passió, kantáta. J. S. Bach: Máté-passió; G. F. Händel: Messiás.

Billentyűs hangszerek a barokk korban. Hangszeres műfajok: a rondó felépítése, képviselői. A prelúdium és a fuga. A fuga leggyakoribb kísérőműfajai J. S. Bach művészetében. (Toccata, passacaglia stb.)

A barokk zenekar

A barokk zenekar felépítése, a continuo szerepe, hangszerei. Barokk zenekari hangszerek. A concerto (concerto grosso, concerto solo), példa a műfajra. Bach, Händel és Vivaldi concerto-zenéje. A szvit eredete, felépítése. Bach és Händel szvitjei.

2. A rokokó és a bécsi klasszicizmus

Művészet és zene a felvilágosodás korában. Rokokó zeneszerzők. A bécsi klasszicizmus. Haydn, Mozart, Beethoven. Formai sajátosságok: a periódus és a szonátaforma.

Hangszeres műfajok

A szonáta felépítése. A vonósnégyes; Haydn vonósnégyesei. A klasszikus versenymű.

Mozart versenyművei. A szimfónia. Beethoven szimfóniája. Beethoven V. (Sors) szimf.;

IX. szimfónia (Örömmóda). A szimfonikus zenekar. A klasszikus dal; Haydn, Mozart és

Beethoven dalai. A requiem. A klasszikus opera. Mozart operái. Figaro lakodalma (házassága).

11. évfolyam

1. A romantika kora

A romantika művészete. Európa a romantika korában. Általános jellemzők, eszmék.

Zenei stílusjegyek. Romantikus zeneszerzők. A korai romantika: Schubert zenéje. A

romantikus dal; a dalciklus. Schubert, Schumann dalai. (Schubert: Winterreise-, Die schöne Müllerin- dalciklusok; Erlkönig. Schumann: Dichterliebe.)

Romantikus zongoramuzsika

A zongorazene kifejezőmódja, ismertetőjelei a romantikában. Formák, műfajok.

Schumann, Chopin Liszt zongorazenéje. (Schumann: Carnaval.)

A romantika szimfonikus zenéje

A romantikus szimfonikus zenekar felépítése. A szimfonikus költemény;

Liszt szimfonikus költeményei. (Les Préludes).

A programzene. Liszt programzenéi. (Haláltánc). Mussorgsky: Egy kiállítás képei.

A romantikus opera

Olasz opera: Verdi élete, munkássága, operái. Német opera: R. Wagner élete, eszméi.

Gesamtkunstwerk, zenedráma. Operái.

2. A romantika kora Magyarországon

Előzmények: XVIII. Század: a verbunkos zene. Képviselői, a verbunkos eredete,

jellegetes vonásai, táncai. Hangszeres zene: Rózsavölgyi Márk. A romantika magyar

műfajai: népies műdal (magyar nóta), népszínmű. A magyar(os) zene problémája. Erkel

Ferenc élete és munkássága. A nemzeti opera. Erkel Ferenc: Bánk bán.

3. A századforduló zenéje

XIX./XX. század fordulója, Franciaország. Impresszionizmus. Társművészeti

párhuzamok. C. Debussy és M. Ravel élete, zenéje, főbb művei. Debussy: A tenger;

Ravel: Bolero.

4. Kodály Zoltán és Bartók Béla

Magyarország századvégi zenei helyzete. A folklorizmus Magyarországon. Vikár Béla,

Bartók Béla, Kodály Zoltán munkássága. Népdalgyűjtő utak; az új zenei terv.

Kodály élete és munkássága. A Kodály-koncepció. Kodály hangszeres zenéje: Nyári este,

Háry-szvit. Kórusművek. Kodály színpadi és zenekari művei. Psalmus Hungaricus.

Bartók élete és munkássága. Zongorazenéje. Bartók: Concerto; Cantata profana; A Kékszakállú herceg vára. Kodály és Bartók magyar kortársai.

Mindegyik tétel mellett egy népdalt kell kívülről elénekelni, a tankönyvben található versszakok száma szerint a megadott népdalok közül:

Röpülj páva, röpdülj
Megrakják a tüzet
Annyi bánat a szívemen
Hej rozmaring, rozmaring
Szivárvány havasán
Körösfői kertek alatt
Most jöttem Gyuláról
A bolhási kertek alatt
A nagy bécsi kaszárnyára
A Vidrócki híres nyája
Sok Zsuzsánna napokat
Kit virágot rózsám adott.